

توسعه بی‌رویه شهری در یزد کنترل شود

زخم کچلی شهری بر چهره شهر میراث جهانی

وجود زمین‌های بلااستفاده و باغ‌های خشک و رها شده، شهر میراث جهانی یزد را از آسمان مانند شخصی مبتلا به بیماری کچلی کرده است؛ چالشی که باعث گسترش بی‌رویه این شهر و کاهش بهره‌وری و سخت شدن ارائه خدمات شهری به شهروندان شده است.

شهر یزد مدت‌هاست با پدیده کچلی شهری دسته و پنجه نرم می‌کند؛ مشکلی که باعث شده تا یزد در فهرست شهرهای کم‌بهره از لحاظ تراکم شهری قرار بگیرد.

در بسیاری از مناطق این شهر تاریخی، وجود زمین‌های رها شده و باغات کشاورزی خشک شده و بایری که صاحبانشان برای دستیابی به سود بیشتر، آن‌ها را بلااستفاده گذاشته‌اند، باعث شده که تراکم شهر و بهره‌وری آن کاهش پیدا کند. تداوم این وضعیت موجب شده تا شهر یزد طی سال‌های اخیر، عمدتاً در ابعاد افقی و عمودی توسعه پیدا کند؛ توسعه‌ای که نه تنها ارزشمند نیست بلکه به قیمت نازیا شدن نمای شهر و سخت شدن خدمات‌رسانی به مردم تمام شده است.

البته هرچند در سال‌های قبل، شورای اسلامی شهر با شعار «جلوگیری از افزایش مساحت شهر یزد» سعی در کنترل این افسارگسیختگی جغرافیایی و محدود کردن مجوزهای ساخت‌وسازها داشت اما باز هم شاهد گسترش وسعت فضای شهری و کاهش تراکم شهر به پایین‌تر از حداقل استاندارد مناطق شهری بوده‌ایم و به نظر می‌رسد مسئولان ذیربط در این امر موفق عمل نکرده‌اند. مهدی دهقان منشادی پژوهشگر مسائل شهری یزد در گفت‌وگو با ایسنا ضمن اشاره به بافت ارگانیک شهر یزد در دوران گذشته، تاکید کرد: در زمان‌های قدیم، هر محله امکانات و خدمات خود را داشت و به همین دلیل مردم با پای پیاده، دوبرخه یا از طریق استفاده از چهارپایان، رفت و آمد کرده و به راحتی نیازهای خود را رفع می‌کردند.

وی ورود اتومبیل به یزد را دلیل گسترش بی‌رویه شهر دانست و گفت: چهره شهر یزد با ایجاد خیابان‌ها و بلوارها از دوره پهلوی اول دگرگون شد و با گذر زمان، بسیاری از روستاهای اطراف شهر یزد مثل اهرستان، آبشاهی، خرمشاد، مریم‌آباد و خیرآباد توسط شهر بلعیده شد تا زمینه رشد و گسترش آن را فراهم کند. دهقان ایجاد منطقه مرفه‌نشین صفاییه توسط صاحبان سرمایه و جابجایی برخی از ساکنان بافت تاریخی به این منطقه و نیز ایجاد مناطقی مانند امام‌شهر و آزادشهر در دوره پهلوی

دوم برای کارمندان دولت را از دیگر عوامل گسترش شهر یزد عنوان کرد. این پژوهشگر با اشاره به تعریف تراکم شهری که نسبت جمعیت به وسعت شهر است، تصریح کرد: با گسترش شهر یزد از دوران پهلوی تا امروز، میزان تراکم شهر به شدت کاهش یافته است. وی با تاکید بر این که تراکم جمعیت شهر یکی از معیارهای ارزیابی بهره‌وری است، افزود: با توجه به استانداردها، تراکم بهینه شهری به ازای هر هکتار ۵۵ تا ۶۰ نفر است بنابراین، شهرهای دارای تراکم پایین‌تر از این استاندارد، بهره‌وری پایینی خواهند داشت. دهقان با اشاره به تراکم ۱۰۰ نفری شهر در گذشته و بیان این نکته که تراکم خیلی زیاد جمعیت نیز باعث مشکلات و ناهنجاری می‌شود، تاکید کرد: با این وجود کارایی و بهره‌وری شهر یزد در قدیم و زمانی که شهر، بافت ارگانیک خود را داشته، بسیار بیشتر از زمان فعلی بوده و مدیریت شهری مناسب باعث شده بود که مشکلات ناشی از تراکم بالای جمعیتی نیز گریبان‌گیر جامعه نشود. وی برآورد فعلی تراکم جمعیتی شهر یزد را ۴۹ نفر به ازای هر هکتار اعلام و علت این کاهش تراکم را پدیده‌ای به نام کچلی شهر بیان کرد و گفت: این پدیده زمانی که خانه‌های تخریب شده، زمین‌های کشاورزی، باغ‌های خشک شده و دیگر زمین‌های بلااستفاده در سطح شهر پراکنده باشد، اتفاق می‌افتد.

این پژوهشگر با بیان این که ایجاد خیابان‌های وسیع و متعدد و فاصله گرفتن مناطق مسکونی از یکدیگر نیز باعث کاهش تراکم شهر شده است، ابراز کرد: وجود کچلی‌های شهری علاوه بر آن که فعالیت‌های خدمات‌رسانی و ایجاد زیرساخت را سخت‌تر و پرهزینه‌تر کرده، روی خدمات حوزه حمل‌ونقل عمومی شهر هم اثر منفی گذاشته است.

وی با اشاره به سخت شدن دسترسی آسان به حمل‌ونقل عمومی به دلیل گستردگی شهر و تاکید بر افزایش آلودگی هوا به علت استفاده از وسیله‌های نقلیه شخصی، افزود: از دیگر مشکلات این پدیده می‌توان به تبدیل زمین‌های رها شده به محل تخلیه زباله شهروندان اشاره کرد که ضمن ایجاد آلودگی منجر به زشت شدن چهره شهر نیز شده است. دهقان در بخشی دیگری از صحبت‌هایش به تراکم بالاتر از حد استاندارد در حاشیه شهر به دنبال ساخت مجتمع‌های مسکونی و مشکلات ناشی از آن مانند ترافیک اشاره کرد و گفت: با این وجود، گستردگی بی‌رویه سطح شهر به دلیل احتکار زمین‌های چند هکتاری

توسط صاحبان آن‌ها همچنان ادامه دارد. وی با اعتقاد به این که می‌توان همین تهدید را به فرصتی برای این شهر میراث جهانی تبدیل کرد، افزود: برای رفع این مشکل نیاز است که علاوه بر اخذ عوارض از مالکان زمین‌های رها شده، تدابیری اندیشیده شود تا این زمین‌ها به روشی قانونی و بهینه مدیریت شوند و با استفاده مناسب از آنها، تراکم و بهره‌وری شهر را به حد استاندارد نزدیک کرد. این پژوهشگر یکی از سیاست‌های اشتباه مدیریت شهری طی چند سال اخیر را هزینه‌کرد برای طرح‌ریزی و ایجاد باغشهرهایی در اطراف شهر یزد با وجود زمین‌های زراعی و باغ‌هایی در درون شهر که در هوای خشک و آلوده یزد به نوعی ریه‌های پراکنده در شهر محسوب می‌شوند، ذکر کرد. وی با تاکید بر این که شهرداری موظف است مانع از متروکه شدن این باغ‌ها شود و در صورت امکان آن‌ها را به پارک محله‌ای تبدیل کند، افزود: این اقدام نه تنها باعث افزایش سرانه فضای سبز شهر و امکان تفریحی، هزینه‌های مدیریت شهر را کاهش خواهد داد.

دهقان در پایان با انتقاد از ساخت شهرک مسکونی «پردیس زندگی» در جوار کاریز لند که در راستای اجرای نهضت ملی مسکن در حال اجراست، پیش‌بینی کرد که این شهرک مسکونی جدید باعث شود تا در آینده‌ای نزدیک، پهنه‌های بین این شهرک و بدنه اصلی شهر به تدریج بر وسعت شهر بیافزاید و مشکل تراکم پایین شهر و بهره‌وری آن را تداوم بخشد.

مدیرکل دفتر امور زنان و خانواده استانداری یزد:

رویداد «هما» در استان یزد برگزار می‌شود

مدیرکل دفتر امور زنان و خانواده استانداری یزد از برگزاری رویداد «هما» در این استان خبر داد و گفت: در این طرح هویت محور جایگاه مادری در جامعه ایرانی بازتعریف و بازنمایی می‌شود. به گزارش مهر، فاطمه دانش‌یزدی، مؤثرترین راهکار برای توسعه فرهنگی و اجتماعی را تقویت بنیان خانواده دانست و اظهار کرد: نقش مادران در این خصوص اجتناب‌ناپذیر است و باید برای بازتعریف آن برنامه‌ریزی جدی انجام

میزان اثرگذاری اجتماعی، تعهد و پایداری نقش مادری سنجیده می‌شود. «مادری و ایثار اجتماعی»، «مادری در شرایط پرچالش زندگی»، «نقش‌آفرینی فرهنگی»، «تقویت اقتصاد خانواده»، «کنش اجتماعی مؤثر»، «ترتیب نسل اثرگذار» و «انتقال ارزش‌های هویتی و دینی» را هفت شاخص انتخاب مادران برتر در رویداد هما دانست و بیان کرد: طراحی فراخوان، دریافت و بررسی پرونده‌ها و داوری نهایی با نظارت دبیرخانه رویداد و با بهره‌گیری از داوران تخصصی و چندرشته‌ای انجام می‌شود.

مدیرکل امور زنان و خانواده استانداری یزد در پایان گفت: رویداد «هما» با نگاهی آینده‌نگر و قابلیت توسعه در سطح ملی طراحی شده و می‌تواند به‌عنوان الگویی پایدار در سیاست‌گذاری حوزه زنان و خانواده مورد توجه قرار گیرد.

معرفی کندوی با اشاره به تحولات اجتماعی سال‌های اخیر ادامه داد: تغییر الگوهای زیست خانوادگی، افزایش فشارهای معیشتی، پیچیده‌تر شدن نقش‌های والدگری و کاهش سرمایه عاطفی خانواده، ضرورت بازاندیشی در جایگاه مادری را بیش از پیش نمایان کرده است. دانش‌یزدی، با اشاره به نقش راهبردی مادری در تربیت نسل، انتقال ارزش‌ها و حفظ انسجام اجتماعی، بیان کرد: رویداد هما، پاسخی اجتماعی به این نیاز است و تلاش دارد با برجسته‌سازی الگوهای واقعی و ملموس مادری، به تقویت سرمایه اجتماعی، بازسازی اعتماد فرهنگی و افزایش امید اجتماعی کمک کند.

مدیرکل امور بانوان استانداری یزد گفت: در رویداد هما، ارزش مادری نه بر اساس شهرت یا موقعیت رسمی، بلکه بر مبنای

شودوی افزود: در راستای اثربخشی بیش از پیش برنامه‌های فرهنگی، در سطح استان یزد ویژه برنامه «هما» که خلاصه عبارت «هفت مادر ایرانی» است، طراحی و در دستور کار قرار گرفته است. دانش‌یزدی گفت: این رویداد هویت محور به عنوان ابتکاری فرهنگی و اجتماعی، با هدف بازتعریف و بازنمایی جایگاه مادری در جامعه ایرانی طراحی و برنامه‌ریزی شده و قرار است تعدادی از مادران شاخص در استان یزد معرفی و تجلیل شوند. مدیرکل امور بانوان و خانواده استانداری یزد تصریح کرد: رویداد «هما» با تمرکز بر تجربه زیسته مادران پیشرو و اثرگذار، می‌کوشد نقش مادری را نه صرفاً در سطح یک کنش فردی، بلکه به عنوان کنش اجتماعی، فرهنگی و تمدنی برجسته کند و الگوهایی واقعی از مادری مسئولانه، آگاهانه و الهام‌بخش را به جامعه